

«ایران اقتصادی» از اقدامات دولت سیزدهم برای توسعه زیرساخت‌های کشور و رفع مشکلات اقتصادی گزارش می‌دهد

زیرساخت‌های اقتصادی؛ آماده جهش

گزارش

دولت سیزدهم در شرایطی آغاز به کار کرد که وضعیت متغیرهای اقتصاد کلان بشدت نامطلوب بود؛ میانگین رشد اقتصادی صفر درصد، تورم نزدیک به ۶۰ درصد در ماه پایانی دولت دوازدهم، رشد مستمر و بالای نقدینگی، تشکیل سرمایه منفی، کاهش درآمد ملی سرانه، عدم توفیق در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، افزایش بدهی‌های خارجی، جهش‌های پیاپی نرخ ارز و ولنگاری بازار مسکن

دولت سیزدهم در راستای مهار تورم سیاست‌های مختلفی اعمال کرد. در نتیجه اعمال سیاست‌ها، این نرخ از ۴۲٫۷ درصد در مرداد ۱۴۰۰ (ابتدای دولت سیزدهم) به ۳۰٫۹ درصد در فروردین ۱۴۰۳ رسیده است. تورم سالانه نیز از ابتدای دولت یعنی مرداد ۱۴۰۰ به ۴۵٫۷ درصد به ۳۸٫۸ درصد در فروردین‌ماه ۱۴۰۳ کاهش یافته است و فرایند کاهش تورم ادامه دارد.

کاهش رشد نقدینگی نرخ رشد نقدینگی از ۲۳ درصد در سال ۱۳۹۷ به ۴۰٫۶ درصد در سال ۱۳۹۹ رسیده که نشان از روند افزایشی رشد نقدینگی در سه سال پایانی دولت دوازدهم دارد. این در حالی است که رشد نقدینگی از ۳۹ درصد در سال ۱۴۰۰ به ۲۴٫۳ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده است.

تمرکز بر اخذ مالیات از دانه‌درشت‌ها با مالیات‌ستانی هوشمند یکی از مهم‌ترین رویکردهای اصلاح نظام مالیاتی، توجه به مسیر سیستمی و هوشمند کردن فرایند اخذ مالیات، جهت جلوگیری از مالیات‌ستانی سلیقه‌ای و فردمحور و همچنین حرکت به سمت عدالت مالیاتی است. این رویکرد جدید با تمرکز ویژه روی دانه‌درشت‌ها، باعث شده عدالت مالیاتی تحقق پیدا کرده، نظام مالیاتی سیستمی و هوشمند شده و به دنبال آن تکمیل داده‌ها صورت خواهد گرفت.

کاهش مالیات شرکت‌های تولیدی در راستای حمایت از تولید داخلی و افزایش ظرفیت خطوط، تولید همچنین شفاف شدن صورت‌های مالی، ناشران اعلام درست میزان فروش کالا و خدمات سالانه و همچنین حمایت از حقوق سهامداران با پیگیری‌های مستمر سازمان بورس و اوراق بهادار مالیات بر درآمد شرکت‌های تولیدی در بودجه سال ۱۴۰۱ از ۲۵ به ۲۰ درصد کاهش یافت. در بودجه سال ۱۴۰۲ نیز میزان مالیات از ۲۵ به ۱۸ درصد کاهش یافت.

تحول در صنعت خودروسازی کشور شهید آیت‌الله رئیسی رئیس جمهور دولت سیزدهم در اسفندماه سال ۱۴۰۰ دستور هشت ماده‌ای برای «بهبود وضعیت صنعت خودروسازی کشور» به وزیر صنعت، معدن و تجارت ابلاغ کرد که بعد از گذشت حدود هزار روز شاهد دستاوردهای چشمگیری آن در این عرصه هستیم. با دستوراتی که رئیس جمهور صادر کرده بود هماهنگی دستگاه‌های مختلف بنا نظارت سازمان استاندارد صورت گرفت، به گونه‌ای که قطعات مورد نیاز برای خودروهای دپو شده در پارکینگ‌ها تأمین شد و خودروها به سرعت تریخ و در بازار عرضه شدند که طبق اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت بیش از ۲۶ هزار دستگاه خودروی دارای کسری قطعه که در یکی از شرکت‌های خودروساز وجود داشت تکمیل و به بازار عرضه شد. طبق اعلام مدیران وزارت صمت، یک میلیون و ۳۴۸ هزار دستگاه خودرو در سال ۱۴۰۱ تولید شد که رشد ۴۰ درصدی در مقایسه با سال ۱۴۰۰ رقم خورد.

شروع طرح‌های عمرانی تنها در سال ۱۴۰۲، بالغ بر ۱۲۰ پروژه عمرانی بزرگ و کوچک به ارزش روز بیش از ۵۰۰ هزار میلیارد تومان به بهره‌برداری رسیده است؛ از پروژه‌های کلانی از جمله آزادراه ایزدخواست- شیراز به طول ۱۲۲ کیلومتر، راه‌آهن همدان - سنندج به طول ۱۶۰ کیلومتر، سد چمشیر در استان کهگیلویه و بویراحمد با ظرفیت ۲٫۳ میلیارد مترمکعب و بیمارستان ۸۲۱ تختخوابی شهدای تجریش تا پروژه‌های متوسط مقیاس نظیر آبرسانی به شهرهای دارای تنش آبی، احداث ۹۰۰ کیلومتر بزرگراه و راه اصلی و ساخت ۱۲۳ بیمارستان با بیش از ۵۳۰۰ تخت و نهایتاً پروژه‌های کوچک مقیاسی مانند احداث فضاهای ورزشی، فضاهای آموزشی پایه و عالی و اجرای طرح هادی روستایی.

احیای واحدهای تولیدی خدمات دولت سیزدهم را می‌توان در موارد بی‌شماری ذکر کرد. از جمله مهم‌ترین این موارد می‌توان به احیای ۸۷۲۰ واحد تولیدی را کرد، اتمام هزاران طرح نیمه‌تمام که سالیان سال متوقف مانده بودند اشاره کرد.

ثبت بزرگ‌ترین مولدسازی تاریخ ایران در مسکن مهر در ابتدای دولت ۲۴۰ هزار مسکن مهر به دولت سیزدهم به ارم رسیده. برای تکمیل هر پروژه به‌طور متوسط ۳۰۰ میلیون تومان هزینه شده است. این پروژه‌ها دیگر نه تسهیلات داشت و نه آورده متقاضیان، در این راستا فقط در مهستان از ۱۱ هزار واحد ۱۰ هزار و ۱۰۰ واحد تکمیل شده که برای این کار حدود ۱۰ همت و در سراسر کشور حدود ۳۳ همت برای تکمیل واحدهای باقیمانده مسکن مهر هزینه شده است. در زمان حاضر ۱۳۷ هزار واحد مسکن مهر افتتاح شده و مابقی واحدها نیز به صورت ماهانه تحویل می‌شود.

بهبود شاخص‌ها نظیر رشد اقتصادی مثبت در تملی فصول ثبت پایین‌ترین نرخ بیکاری در ۲۰ سال اخیر تنها بخشی از عملکرد دولت است

زیرساخت‌های حکمرانی اقتصاد ایران را برای جهش آماده کرد و با اقدامات بنیادین تلاش کرد چالش‌های چندین ساله اقتصاد ایران صرفاً نه به صورت مقطعی بلکه به صورت پایدار مرتفع شود. همین روحیه دولت سیزدهم منجر شده تا در روزهای اخیر نیز عمده نامزدهای انتخابات چهاردهمین دوره ریاست جمهوری به این موضوع تأکید می‌کنند که باید راه رئیس‌جمهور شهید تداوم یابد. در ادامه برخی از اقدامات راهبردی دولت سیزدهم در حوزه‌های مختلف اقتصادی و تغییر ریل‌هایی که نسبت به گذشته بستر پیشرفت اقتصادی را فراهم آورد مختصراً بیان می‌شود.

رشد اقتصادی پایدار رشد اقتصادی به‌عنوان یکی از شاخص‌های اساسی رونق اقتصادی در کشور طی نزدیک به سه سال فعالیت دولت سیزدهم بهبود قابل‌ملاحظه‌ای یافته است. به طوری‌که میانگین رشد اقتصادی در سه سال پایانی دولت دوازدهم منفی ۲۰٫۵ درصد بوده و این عدد در سه سال ابتدایی فعالیت دولت سیزدهم به بیش از ۵٫۵ درصد رسیده است. به‌طور مشخص رشد اقتصادی کشور در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به ترتیب برابر با ۵٫۶ و ۵٫۶ درصد بوده و برآوردها نشان می‌دهد که این رقم در سال ۱۴۰۲ به بیش از ۶ درصد رسیده است.

رشد ۳۰٫۷ درصدی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در دولت سیزدهم متوسط نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در حالی در دولت سیزدهم به ۳۰٫۷ درصد است که در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹، منفی ۱۲٫۰ درصد بود.

ارتقای انضباط مالی و بودجه‌ای نسبت درآمد‌های مالیاتی به منابع بودجه عمومی از ۳۶٫۸ درصد در سال ۱۳۹۹ به ۴۱ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده است. این بدان معناست که دولت سیزدهم در مسیر پایدارسازی منابع بودجه عمومی حرکت کرده است. افزایش نسبت مالیات بر بودجه عمومی در دولت سیزدهم در حالی رخ داده است که شاهد رشد اقتصادی هستیم. دولت سیزدهم از ابتدای فعالیت تاکنون ۴۴۲ هزار میلیارد تومان صرف بازپرداخت اصل و سود اوراق مالی منتشر شده در دولت قبیل نماید و خالص تأمین مالی دولت از محل اوراق مالی در طول سه سال گذشته مجموعاً ۲۰۹ هزار میلیارد تومان بوده است.

تحقق ۱۰۸ درصدی درآمد‌های پیش‌بینی شده در بودجه براساس جدیدترین آمار اعلامی از سوی سازمان امور مالیاتی کشور، در سال ۱۴۰۲ رقمی بالغ بر ۸۰۵ هزار و ۹۲۲ میلیارد تومان درآمد مالیاتی وصول شده است که نسبت به مدت مشابه در سال ۱۴۰۱ (حدود ۴۷۲ هزار میلیارد تومان) رشد ۷۱ درصدی و نسبت به بودجه مصوب تحقق ۱۰۸ درصدی را نشان می‌دهد.

رشد ۴۵ درصدی آبرسانی سیار به مناطق عشایری دستاوردهایی داشته است؛ به طوری‌که آبرسانی سیار به مناطق عشایری با رشد ۴۵ درصدی از حدود ۶ میلیون مترمکعب برای ۳۰ درصد از جمعیت عشایری در ابتدای دولت سیزدهم، به حدود ۸٫۵ میلیون مترمکعب برای ۷۰ درصد از جمعیت عشایر ایران در پایان سال ۱۴۰۲ رسیده است.

محرومیت‌زدایی از روستاها در سال گذشته برای ۵ هزار روستا عملیات آبرسانی در راستای آب شرب گوارا انجام گرفت و امسال نیز ۵ هزار روستای دیگر تا آخر سال به آب شرب سالم دسترسی پیدا خواهند کرد. دسترسی ۷ هزار روستا به اینترنت، ساخت یا تکمیل نزدیک به ۷ هزار مدرسه از ابتدای دولت (۳۱ هزار کلاس درس) که ۶۰ درصد آنها در مناطق کم‌برخوردار بوده است از دیگر فعالیت‌های دولت برای محرومیت‌زدایی در معانی روستایی و کم‌برخوردار بوده است. اختصاص ۲۱ همت برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی و برقراری نظام حمایتی از زنان سرپرست خانوار و سایر آسیب‌دیدگان در سال ۱۴۰۲، از دیگر اقدامات دولت سیزدهم بوده است.

جهاد آبرسانی در دولت مردمی باتوجه به تأکید رئیس‌جمهور بر این حوزه تاکنون نزدیک به ۵۰ درصد این پروژه پیش رفته و اکنون ۵۰۰۰ روستا از نعمت آب شرب سالم و بهداشتی بهره‌مند شده‌اند. در این بین آخرین نیز نقش ویژه‌ای داشتند به طوری‌که احداث تأسیسات آبرسانی ۶۳۱ روستا از ۵۰۰ روستایی که تاکنون مورد توجه قرار گرفته‌اند توسط آخرین خیرین انجام شده است.

احداث و آسفالت راه‌های روستایی در دستاوردهای دولت مردمی در ۱۰۰۰ روز خدمت بوده است. رفع نقاط پرچاده در جاده‌های کشور به تعداد هزار و ۵۰۸ مقطع را می‌توان یکی دیگر از مهم‌ترین اقدامات وزارت راه و شهرسازی در دولت سیزدهم دانست که در راستای ارتقای ایمنی راه‌ها و سفرهای جاده‌ای انجام گرفته است.

موافقتنامه جامع همکاری‌های ۲۰ساله ایران با روسیه توافق بر سر آخرین موافقتنامه جامع در سفر دی‌ماه سال ۱۴۰۰ آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور به روسیه و دیدار وی با ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور این کشور انجام شد و به باور کارشناسان همکاری‌های ناشی از این توافقنامه، کمک خوبی در زمینه‌های مختلف به کشور می‌کند.

بهره‌برداری از ۶ نیروگاه برق با ظرفیت هزار و ۲۶ مگاوات دولت سیزدهم با افزایش ۶ هزار مگاواتی تولید برق در یک‌سال، رکورد افزایش ظرفیت تولید برق طی یک‌سال را بر جای گذاشت. این در حالی است که سیاست دولت روحانی عدم ساخت نیروگاه جدید بود و به همین دلیل کشور با مشکلات جدی در حوزه نیروگاهی مواجه شده بود. افزایش تولید نیروگاه‌های حرارتی در طول دوره فعالیت دولت رئیس‌جمهور شهید، آیت‌الله رئیسی بیش از ۹ هزار مگاوات افزایش یافته است و مشکل خاموشی منازل مسکونی تا حد زیادی برطرف شد.

افزایش ۴۰ درصدی ظرفیت تولید برق تجدیدپذیر در طول مدت فعالیت دولت سیزدهم، ظرفیت تولید برق تجدیدپذیر در کشور حدود ۴۰ درصد افزایش پیدا کرد. برق‌رسانی به دورترین نقاط کشور رفیع موانع پیش‌روی صنعت برق و تسریع در فراهم کردن زیرساخت‌های برق‌رسانی به دورترین نقاط کشور در ۳ سال ریاست شهید آیت‌الله رئیسی بر مسند قوه مجریه محقق شد. به‌عنوان نمونه در این ۳ سال حدود ۹ هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاهی احداث و به ظرفیت تولید برق کشور اضافه شده است.

پروژه «اوماویا» سریلانکا، نماد توان صادرات خدمات فنی-مهندسی ایران رئیس‌جمهور در سفر به سریلانکا با افتتاح سد و نیروگاهی که توسط مهندسان ایرانی در این کشور ساخته شده است، توان صادرات خدمات فنی-مهندسی کشورمان را اثبات کرد. این پروژه «اوماویا» شامل دو سد به نام‌های «دایرپایا» و «پوهولولا»، نیروگاه آبی ۱۲۰ مگاواتی زیرزمینی، ۲۸ کیلومتر تونل‌های انتقال آب و دسترسی، سه شفت عمودی جمعاً به طول ۸۵۰ متر و ۲۳ کیلومتر خط انتقال برق است. پروژه‌ای که فرایند ساخت، نظارت و مشاوره آن تماماً توسط شرکت ایرانی انجام شده و هزینه ساخت آن به ارزش ۵۰۰ میلیون دلار توسط دولت سریلانکا تأمین شده است.

پرداخت وام ازدواج و فرزندآوری به ۴۰۲ میلیون متقاضی شبکه بانکی از ابتدای دولت سیزدهم تا امروز حدود ۴۵۷ همت (هزار میلیارد تومان) به بیش از چهار میلیون و ۲۰۲ هزار و ۳۲۹ متقاضی تسهیلات ازدواج و فرزندآوری پرداخت کرده است. همچنین طی این مدت مبلغ ۲۰۴ همت تسهیلات در قالب قانون جهش تولید مسکن به متقاضیان واجد شرایط پرداخت شده است. از ابتدای دولت سیزدهم نیز ۳۶ همت تسهیلات ودیعه مسکن به ۴۶۴ هزار و ۴۲ متقاضی پرداخت شده است.

انتشار اسامی بدهکاران کلان بانکی برای اولین بار هدف دولت سیزدهم از افشای فهرست اسامی بدهکاران کلان بدحساب بانکی، آگاهی افکار عمومی و ایجاد مطالبه‌گری عمومی در وصول مطالبات از چنین اشخاصی است. مردم می‌توانند از افرادی که بعد از چندین و چند سال از پرداخت بدهی‌های خود به شبکه بانکی امتناع می‌کنند و قصد پرداخت ندارند، آگاه شوند.

افزایش سهم تسهیلات خرد در شبکه بانکی افزایش سهم تسهیلات خرد در شبکه بانکی با اهتمام خوب بانک مرکزی در دو سال گذشته انجام شده و افزایش نسبت، شمول و دسترسی به وام خرد محقق شده است. در مورد تولیدکنندگان نیز با ابزارهایی از جمله سفته و بارت الکترونیکی، توسعه اوراق گام و ابزارهای تهیدی و اقلام زیرخط، تأمین مالی به طور مؤثری انجام شده است و این محصول همکاری خوب بانک مرکزی و وزارت اقتصاد بود.

شکستن رکورد رشد اقتصادی نفت و گاز رشد مثبت ۱۱٫۴۶ درصدی بخش نفت و گاز در ۱۰۰۰ روز خدمت دولت محرومان در حالی محقق شده که متوسط این نرخ در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ منفی ۱۶٫۱ درصد بوده است. جمع‌آوری گازهای مشعل در دولت سیزدهم بررسی‌ها نشان می‌دهد جمع‌آوری گازهای مشعل در دولت سیزدهم نسبت به دولت‌های قبل ۱۰ برابر شده است. بنابراین با دسترسی بیشتر به دولت‌ها، تسهیلات نفت از ابتدای استقرار دولت مردمی تاکنون تعداد ۱۳۲ طرح کلان ناتمام به ارزش ۲۸ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار تکمیل شده و همچنین عملیات اجرایی ۵۰ طرح کلان جدید به ارزش ۴۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار آغاز شده است.

سوآپ گازی ایران با ترکمنستان و آذربایجان پس از ۵ سال توقف اعضای قرارداد سوآپ گازی ایران با ترکمنستان و آذربایجان از سه بعد اقتصادی، سیاسی و ترانزیتی برای ایران حائز اهمیت است و فواید گوناگونی دارد، همچنین نشان می‌دهد سیاست دولت سیزدهم در گسترش همکاری‌ها با همسایگان مؤثر واقع شده است.

توسعه حمل و نقل عمومی در تهران با حمایت ویژه شهید رئیسی، قرارداد خرید ۶۲۰ واگن مترو از چین که حدود پنج سال در محاق بوده به جریان افتاد، با هماهنگی با بانک مرکزی راهی برای توسعه حمل و نقل ریلی در تهران ایجاد شد که همه این اقدامات به ثمر نشست. با دستور شخص ایشان گره تکمیل متروی پرند بعد از ۱۸ سال باز شد با روی کار آمدن دولت سیزدهم با مدیریت آیت‌الله رئیسی، دولت متعهد شد که سهم خود در تأمین اتوبوس برای شهرداری‌های سراسر کشور را پرداخت کند که از این میان سهم شهرداری تهران بیش از ۶۰۰ دستگاه اتوبوس بود که تاکنون ۲۷۱ دستگاه اتوبوس تحویل داده شده است.

احیای جهاد سازندگی شهید آیت‌الله «سید ابراهیم رئیسی» نهم مهرماه ۱۴۰۰ در سفر به کهگیلویه و بویراحمد از احیای جهاد سازندگی در کشور سخن گفت. استقبال از ایده احیای جهاد از سوی نیروهای جهادگر و مردم سبب شد که رئیس‌جمهور در تاریخ ۱۶ دی ماه ۱۴۰۰ تشکیل «شورای عالی جهاد سازندگی، امور عشایر و توسعه روستایی» را تصویب کند که این از جمله مهم‌ترین اقدامات عملی دولت سیزدهم بود. هدف دولت در این حوزه به گفته شهید آیت‌الله رئیسی احیای اقتصاد روستایی برای پیشگیری از سیل مهاجرت به شهر و افزایش حاشیه‌نشینی بود. رئیس‌جمهور شهید با تأکید بر اینکه اگر اقتصاد روستا را فعال کنیم، شاهد تولید روزافزون و کاهش مهاجرت از روستا به شهر و حاشیه‌نشینی خواهیم بود، متذکر شده بود که «برای فعال شدن اقتصاد روستا باید زیرساخت‌های روستایی مهیا شود و برای تحقق این مهم نیاز به احیای جهاد سازندگی داریم و این موضوع در دستور کار دولت است.»

